

IBD en thioguanine

Behandeling ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa

Uw behandelend arts heeft met u gesproken over het gebruik van tioguanine (Thiosix®, voorheen Lanvis® of ACES-TG®). In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van dit medicijn en hoe u moet handelen in geval van bijwerkingen. Het is echter géén vervanging van de bijsluiter. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt

Algemeen

Tot nu toe is de oorzaak van de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa niet bekend. Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekte kunnen voordoen. De ziekte geneest niet door de behandeling met medicijnen. Na het afbouwen van of stoppen met deze medicijnen kunnen de klachten weer terugkomen.

Hoe werkt het?

Bij inflammatoire darmziekten worden azathioprine en 6-mercaptopurine als afweeronderdrukkende medicijnen ingezet. Ongeveer twintig procent van de patiënten kan deze middelen niet goed verdragen. Als vervanger wordt soms tioguanine voorgeschreven. In hoge dosering is dit een cytostaticum, omdat het de groei van cellen remt en snelgroeïende, woekerende cellen doodt. Omdat is gebleken dat tioguanine in lage doseringen ook de werking vermindert van witte bloedcellen die belangrijk zijn bij de afweer, heeft het middel ook een gunstig effect op de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa. De dosering van tioguanine is bij de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa lager dan bij de behandeling van kwaadaardige aandoeningen. Hierdoor zullen de bijverschijnselen ook minder vaak voorkomen en milder van aard zijn.

Voorzorgsmaatregelen

Aangezien tioguanine schadelijk kan zijn voor de lever en voor de aanmaak van de bloedlichaampjes, wordt voor aanvang van de therapie bloed afgenomen om uw leverfunctie en de aanmaak van bloedlichaampjes te controleren. Tijdens de therapie zal geregeld uw bloed gecontroleerd worden.

Omdat tioguanine het afweersysteem onderdrukt, kunnen bepaalde ziekten plotseling actief worden, bijvoorbeeld tuberculose (TBC) en hepatitis (besmettelijke leverontsteking). Je kunt tuberculose en hepatitis meedragen zonder dat je hiervan klachten hebt. Bij alle patiënten wordt voor de start met tioguanine gekeken of er een vroegere besmetting met tuberculose heeft plaats gevonden. Dit wordt gedaan met een huidtest (Mantoux-test), bloedafname (IGRA) en een röntgenfoto van de longen. Een eventuele besmetting met hepatitis wordt getest via een bloedafname

Effect

Tioguanine moet veelal 2 tot 4 maanden gebruikt worden voordat het effect merkbaar is. Daarom gaat u wellicht - in overleg met uw arts - in eerste instantie door met de medicatie die u al gebruikt. Wanneer blijkt dat u goed op het middel reageert en er geen bijwerkingen optreden, kan tioguanine langdurig gebruikt worden.

Wanneer?

Neem dit medicijn bij voorkeur in op een lege maag, dus tot een half uur voor of vanaf een uur na een maaltijd. Gelijktijdige inname met voedsel kan dit medicijn namelijk minder werkzaam maken.

Vergeeten te gebruiken

Neem geen dubbele dosis om een vergeten tablet in te halen. Laat de gemiste dosering dus achterwege.

Mogelijke bijwerkingen

Zoals alle medicijnen kan ook tioguanine bijwerkingen geven. De belangrijkste staan hieronder vermeld.

De belangrijkste bijwerkingen kunnen zijn: infecties, bloedingen, leverbeschadiging, verlies aan eetlust, misselijkheid, diarree, buikpijn, ontsteking van de slijmvliezen van mond, keel en slokdarm. Daarnaast kunt u een verhoogde kans hebben op infecties en bloedingen, zoals bloedneuzen. Deze bijwerkingen kunnen soms ontstaan doordat het lichaam minder witte bloedcellen en minder bloedplaatjes aanmaakt. Lees ook de door de apotheek meegeleverde bijsluiter door voor eventuele bijwerkingen.

Contact opnemen met uw arts

Neem bij de volgende verschijnselen contact op met uw arts: onverklaarbare koorts of keelpijn, blaasjes in de mond en keel, bloedneuzen, onderhuidse bloedinkjes en onverklaarbare blauwe plekken. Soms is het nodig de dosering te verlagen of de volgende toediening uit te stellen. De arts zal uw bloed daarom tijdens de behandeling regelmatig laten controleren. Mocht er een tekort aan witte bloedcellen ontstaan dan bent u ook vatbaarder voor infecties door virussen, bacteriën of schimmels. Neem altijd contact op met uw arts bij infecties als verkoudheid, keelontsteking, griep, steenpuisten en andere huidinfecties. Waarschuw uw arts bij een gele verkleuring van huid en oogwit en pijn bovenin de buik. Om beschadiging te voorkomen, zal uw arts uw leverwerking geregeld controleren. Als u met dit medicijn stopt, kan de lever weer herstellen.

Interactie met andere geneesmiddelen

Carbamazepine, een medicijn gebruikt bij epilepsie, zenuwpijn en manische depressiviteit. Tioguanine verlaagt de hoeveelheid carbamazepine in het bloed, waardoor het minder goed werkt. Uw arts zal uw bloed extra controleren en de dosering carbamazepine eventueel aanpassen.

Bloedverduuners acenocoumarol en fenprocoumon kunnen door het gebruik van tioguanine beïnvloed worden. Licht de trombosedienst daarom in als u naast deze bloedverduuners tioguanine gaat gebruiken, de dosering verandert, of als u stopt met tioguanine. Twijfelt u eraan of een van bovenstaande wisselwerkingen voor u van belang zijn, neem dan contact op met uw behandelend arts of de IBD-verpleegkundige.

Tioguanine en zon

Patiënten die tioguanine gebruiken, hebben een verhoogd risico lopen op huidproblemen,

waaronder huidkanker. Vermijd daarom een te grote blootstelling aan zonlicht en UV-straling als u tioguanine gebruikt. Wij raden hierom het gebruik van een zonnebank af. Draag beschermende kleding en gebruik zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor.

Zwangerschap en borstvoeding

Overleg bij zwangerschapswens met uw behandelend arts over uw medicatie.

Het geven van borstvoeding tijdens het gebruik van tioguanine wordt afgeraden omdat het in de moedermelk kan terecht komen. Echt schadelijk voor baby's lijkt dit echter niet te zijn.

Vaccinaties

Vaccinaties kunnen soms minder effectief zijn als u tioguanine gebruikt. Vaccinaties met een vaccin dat bestaat uit verzwakte levende virussen of bacteriën, worden ontraden bij gebruik van tioguanine. Denk hierbij aan onder meer een gele koorts-vaccinatie, een Tuberculose-vaccinatie (BCG), een vaccinatie tegen bof, mazelen, rode hond (BMR) of een tyfusvaccinatie. Als een van deze vaccinaties toch nodig is, raadpleeg dan eerst uw arts of de IBD-verpleegkundige.

Grieprik

U komt in aanmerking voor de (gratis) grieprik, omdat u een iets verminderde afweer tegen infecties heeft. Hiervoor kunt u bij uw huisarts terecht. De grieprik beschermt u niet tegen alle griepsoorten die er zijn.

Maatregelen

Omdat tioguanine is geregistreerd als chemotherapie, gelden hygiënische adviezen. Hoewel de dosering die u gebruikt veel lager is, is het toch raadzaam deze adviezen in acht te nemen.

- Ziet u bij het openmaken van de verpakking kapotte tabletten? Sluit de verpakking dan weer goed en breng deze terug naar de apotheek.
- Voorkom dat poeder van de tabletten zich door het huis verspreidt, anders kunnen uw huisgenoten er mee in aanraking komen.
- Krijgt u wat poeder uit gebroken tabletten op uw huid of in uw ogen? Was uw huid dan goed af. Spoel uw ogen met veel water.

Controles

Voor een veilig verloop van uw behandeling is het noodzakelijk dat u zich houdt aan de poliklinische afspraken die met u worden gemaakt. Ook is het noodzakelijk om regelmatig bloedonderzoek te laten doen. Deze controles zijn nodig om het effect van de behandeling met tioguanine te kunnen volgen.

Vragen?

Vanzelfsprekend kunt u met vragen op werkdagen tussen 8.30 en 17.00 uur contact opnemen met de polikliniek Maag-, Darm- en Leverziekten (MDL), ☎ (036) 868 8616.